

Uttalelse i forbindelse med granskningen av Samnanger bvtj

Organisasjonen for barnevernsforeldre har besluttet at det er både nødvendig og ønskelig å komme med en uttalelse i forbindelse med Samnanger rapporten. Rapporten har blitt lest av styret, samt at den har blitt drøftet internt. Vi ser det derfor som helt nødvendig at vi som organisasjon kommer med denne uttalelsen både til våre medlemmer, men også til resten av befolkningen.

Det er flere ting vi reagerer på i granskningsrapporten. Det første vi ønsker å påpeke er barnevernets manglende evne til å dokumentere sine påstander. Samtidig er det viktig for vår del å påpeke at det som er avdekket i Samnanger rapporten dessverre ikke er unikt. Våre opplevelser er at dette er vanlig praksis over hele landet. Det er derfor ønskelig med umiddelbar endret praksis i forhold til dokumentasjon.

Det påpekes på gjennomgående dårlig dokumentasjon i granskningen fra begynnelse til slutt. Ikke bare er dette alvorlig, det er rett og slett lovbrudd på lovbrudd. Og som ofte vist til, den private parts minimale muligheter til å kunne «renvaske» seg mot et såpass stort og inngrodd system. Dette viser dessverre rapporten oss igjen. At sårbare familier, som i utgangspunktet kunne klart seg med hjelpetiltak, faller under en stol når det offentlige mer eller mindre bestemmer seg for å finne en eller annen form for svikt. Foreldre som er ressurssterke, mister troverdighet og settes ut av spill av offentlig ansattes dårlige evne til å forvalte makten de innehar. Vi kan diskutere den skjeve maktfordelingsbalansen i det uendelige, men vår mening er soleklar etter år i dette systemet og nå etter gjennomgang av rapporten og dens avsløringer.

Det offentlige bør ikke bare kunne gå til søksmål mot sine ansatte, de bør også kunne ta ut tiltale i de aller verste sakene. Lovbrudd også av offentlig ansatte bør straffes med fengsel. Det bør, som med ansatte blant annet i helsesektoren få konsekvenser ved uforsvarlig utøvelse av arbeidet. Det er mennesker og det er liv som settes i fare.

Rapporten viser også, helt tydelig, at her er det svikt i alt av hjelp som burde og skulle vært gitt til familiene. Det som kalles hjelpetiltak, opplever vi som ordre tredd nedover hodene på den enkelte familie, og lever de ikke opp til forventningene og føringene som blir lagt, blir tiltak av alvorligere grad satt inn som siste ledd. Rapporten viser en far som måtte gi avkall på jobb og inntekt, som senere ble brukt mot ham, når det førte til behov for økonomisk bistand. Det er latterlig ironisk, at dette dessverre ikke er første gang. Men vi får håpe det er blant de siste. Vi anser det også som direkte hån mot de familier som strever med å få pengene til å strekke til. Igjen er det helt tydelig for oss at denne granskningen på flere nivå stadfester bruken og misbruken av makt.

Granskningen avdekker også at svikten er av såpass grov karakter at det mest sannsynlig har resultert i alvorlig psykisk uhelse hos samtlige involverte for all fremtid. Hensikten med barnevernet er å hjelpe utsatte og sårbare barn og familier. Ikke å ødelegge dem og pådra dem ytterligere behov for hjelp.

Vi ser dessverre dette skje, gang på gang. Det skjer rett foran øynene på oss, i alle ledd i hele sektoren. Dette fører til økt mistillit, mindre troverdighet og mer frykt for barnevernstjenesten som en hjelpende instans. Dette er trist, vi som organisasjon ønsker derfor å være med inn i en ny, nødvendig prosess. Vi ønsker sammen med det offentlige på tvers av etater å utvikle og skape nye måter å tenke på. Gjennom dette både ønsker og håper vi å gjenskape tilliten hos folket. Kun på denne måten ser vi for oss at demokratiets virkelige hensikt, brukermedvirkning i praksis vil kunne øke tilliten i den norske befolkning. Vi mener dette vil bidra til at flere familier kan stole på at barnevernstjenesten gir dem den hjelpen de trenger. Ikke at de blir påført traumer som det på nåværende tidspunkt dessverre viser seg gjeldene i flere og flere saker. Med dette henviser vi til de pågående sakene som skal opp og som har vært oppe i EMD.

Vi må ta innover oss, at barnevernstjenesten er helt nødvendig for å få avdekket barn som lever under svært skadelige forhold. Vi ønsker derfor at myndighetene innser viktigheten av at også foreldre blir hørt, på lik linje med barn. At det blir utarbeidet nye gode rutiner for håndtering av sakene som allerede eksisterer og de fremtidige sakene som vil komme. Vi har per i dag et system som stiller seg ukritisk til uttalelser og udokumenterte påstander. Da spesielt barnevernstjenesten. Vi ser ofte, og igjen i granskingen fra Samnanger, at det som starter som en hypotese, en bekymring, stort sett alltid ender opp som fakta. Altså, barnevernets påstand går alltid foran som en sannhet uavhengig av bevisførsel.

Vi i OBF ønsker og være med å endre denne praksisen, og mener derfor at en mulig løsning på dette kan være å kvalitetssikre dokumentasjon gjennom flere ledd i samme tjeneste. Vi har klare forventninger til for eksempel digibarnevern, som vi håper vil sikre tjenesten den nødvendige dokumentasjonen som loven krever. Dette kan være med og bidra til økt rettssikkerhet. Det vil også gjøre det vanskeligere for ansatte og unnlate viktig og riktig dokumentasjon, samtidig som barn og foreldre vil føle seg ivaretatt. Vi ønsker i samarbeid med det offentlige å utvikle gode hjelpetiltak som er tilpasset den enkelte familie.

Vi må også innrømme at vi blir nokså skremt av måten enkelte barnevernsansatte går rett i skyttergraven. Fremfor å glede seg over at feil er funnet, og at feilene nå kan rettes opp, ser enkelte på dette som en anledning til å uttrykke sin frykt for jobben sin. Det har så vidt oss bekjent aldri dreid seg om noe heksejakt, men en grundig oppreisning for de berørte. OBF ønsker på ingen måte at det skal åpnes for søksmål i bredt omfang, men at de som begår lovbrudd blir straffet for forholdene. Hvor er disse barnevernsansatte sitt fokus? Ikke på barna som ble fratatt sin barndom, men på sin egen jobb!

Det var en gledelig lesing at advokat Elden åpner for at søksmål kan rettes mot de ansvarlige, særlig i den ene saken. Samtidig som vi håper at det neste skrittet vil være å også kunne tiltale ansatte, som ikke bare jobber uforsvarlig, men som jobber i strid med loven.

LO-advokat Herdis Helle, finner det også naturlig å kritisere rapporten og håndteringen av saken i Samnanger, fremfor å være takknemlig for at noen tar ansvar for å rydde opp etter at barneverntjenesten har ødelagt flere familier over en lang periode. Heller ikke her har man et særlig familievennlig perspektiv!